

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 475/2023-13

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Lubomírom Kaščákom, advokátom, Horná 35, Banská Bystrica, proti postupu Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Rimavskej Sobote v konaní ČVS:ORP-22/OEK-RS-2011 (predtým vedenom Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Banskej Bystrici pod ČVS:KRP-9/OEK-BB-2004), proti postupu Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní sp. zn. VII Gv 159/04 a proti postupu Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici v konaní sp. zn. Kv 23/04 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a** .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 23. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného riaditeľstva Policajného zboru v Rimavskej Sobote (ďalej len „okresné riaditeľstvo Policajného zboru“) v konaní vedenom pod ČVS: ORP-22/OEK-RS-2011 [predtým vedenom Krajským riaditeľstvom Policajného zboru v Banskej Bystrici pod ČVS: KRP-9/OEK-BB-2004 (ďalej len „krajské riaditeľstvo Policajného zboru“)], postupom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) v konaní vedenom pod sp. zn. VII Gv 159/04 a postupom Krajskej prokuratúry v Banskej Bystrici (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. Kv 23/04. Navrhuje, aby ústavný súd prikázal okresnému riaditeľstvu Policajného zboru, úradu špeciálnej prokuratúry a krajskému súdu konať bez zbytočných prietahov, priznal mu primerané finančné zadost'učinenie v celkovej sume 49 500 eur a náhradu trov právneho zastúpenia v konaní pred ústavným súdom.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľ bol opatrením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Banská Bystrica č. k. Tp 576/04 z 22. júla 2004 ustanovený za obhajcu obvinenému. Sudca pre prípravné konanie Špeciálneho súdu v Pezinku, pracovisko v Banskej Bystrici zrušil rozhodnutím č. k. BB-Pšo 20/06 z 12. mája 2006 ustanovenie sťažovateľa za obhajcu obvinenému.

3. Podaním z 28. novembra 2020 sťažovateľ žiadal krajské riaditeľstvo Policajného zboru o poskytnutie informácie o stave trestného stíhania obvineného, resp. či už bolo jeho trestné stíhanie právoplatne skončené z dôvodu uplatnenia si trov povinnej obhajoby. Na danú žiadosť sťažovateľ nedostal odpoveď, a preto podaním z 16. decembra 2020 urgoval jej vybavenie a zároveň požiadal aj o informáciu, ktorému orgánu má podať návrh na priznanie trov povinnej obhajoby. Podaním z 11. decembra 2020 okresné riaditeľstvo Policajného zboru sťažovateľovi oznámilo, že 29. februára 2012 vyšetrovateľ spracoval návrh na zastavenie trestného stíhania proti obvinenému, ktorý bol akceptovaný zo strany dozorového prokurátora.

4. Následne podaním z 29. decembra 2022 sťažovateľ podal návrh na priznanie trov povinnej obhajoby okresnému riaditeľstvu Policajného zboru. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru uviedlo sťažovateľovi podaním z 5. januára 2023, že materiály z vyšetrovacieho spisu v súčasnej dobe nie je možné sťažovateľovi poskytnúť, lebo prvopis bol zaslaný úradu špeciálnej prokuratúry (sp. zn. VII/1 Gv 239/09) a rovnopis vyšetrovacieho spisu, ktorý bol archivovaný na okresnom riaditeľstve Policajného zboru, v roku 2020 bol zapožičaný Okresnému súdu Trenčín a dosiaľ nebol vrátený. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru tiež uviedlo, že trestné stíhanie proti obvinenému prokurátor uznesením zastavil, a preto o náhrade trov povinnej obhajoby sťažovateľa nemôže rozhodnúť okresné riaditeľstvo Policajného zboru.

III.

Argumentácia sťažovateľa

5. Sťažovateľ uviedol, že návrh na priznanie trov povinnej obhajoby ustanovený obhajca môže podať až po právoplatnom skončení trestného stíhania orgánu, rozhodnutím ktorého bolo trestné stíhanie právoplatne skončené. Z uvedeného podľa sťažovateľa má implicitne vyplývať, že daný orgán *„je povinný ustanovenému obhajcovi oznámiť právoplatne skončenie trestného stíhania, aby sa dozvedel, kedy a ktorému príslušnému orgánu môže podať návrh na priznanie svojich odmien a náhrad“*.

6. Sťažovateľ tiež konštatoval, že v prvom podaní okresné riaditeľstvo Policajného zboru neuviedlo, ktorá prokuratúra dozorovala danú trestnú vec. Zároveň z neho nie je zrejmé, či trestné stíhanie zastavil jeho vyšetrovateľ alebo dozorový prokurátor a ktorej prokuratúry. Na žiadosť o informáciu, ktorému orgánu má podať návrh na priznanie trov povinnej obhajoby, sťažovateľ odpoveď nedostal a okresné riaditeľstvo Policajného zboru zrejme jeho žiadosť nepostúpilo príslušnému orgánu.

7. Z druhého podania okresného riaditeľstva Policajného zboru vyplýva, že návrh sťažovateľa na priznanie trov povinnej obhajoby opätovne nepostúpilo príslušnému orgánu, ktorého rozhodnutím sa trestné stíhanie právoplatne skončilo.

8. Podľa názoru sťažovateľa táto vec nie je právne ani skutkovo zložitá, a preto „*nie je možné porušovateľov zbaviť zodpovednosti za priebeh napadnutého konania v súvislosti s posudzovaním existencie zbytočných prietahov. V správaní sťažovateľa nenastali počas celého konania žiadne skutočnosti, ktoré by ovplyvnili dĺžku napadnutého konania.*“. Od ustanovenia sťažovateľa za obhajcu obvinenému uplynulo viac ako 18 rokov a dosiaľ mu nebolo oznámené, ktorý orgán zastavil trestné stíhanie obvineného, aby mu mohol podať návrh na priznanie trov povinnej obhajoby. Z ústavnoprávneho hľadiska podľa sťažovateľa takúto dlhú dobu nemožno považovať za akceptovateľnú.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

9. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a zisťoval, či ústavná sťažnosť obsahuje všeobecné náležitosti podania (§ 39 zákona o ústavnom súde), všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43 zákona o ústavnom súde), osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123, § 124 a § 132 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde) a či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

10. Ústavný súd si pri výklade základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov osvojil judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote, preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov v jeho všeobecnom poňatí odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020). Samotným prerokovaním veci na štátnom orgáne sa právna neistota osoby neodstráni. Ústavné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (v primeranej lehote) sa splní až právoplatným rozhodnutím štátneho orgánu, na ktorom sa osoba domáha odstránenia právnej neistoty týkajúcej sa svojich práv (pozri napr. II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, II. ÚS 22/96, II. ÚS 48/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 92/97, I. ÚS 10/98, IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, IV. ÚS 64/2020).

12. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánov verejnej moci nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným postupom či rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený možno považovať návrh, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného práva, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02).

13. Podľa prvej vety § 151 ods. 2 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (trestný poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 141/1961 Zb.“) obhajca, ktorý bol obvinenému ustanovený, má voči štátu nárok na odmenu a náhradu hotových výdavkov podľa advokátskej tarify.

14. Podľa prvej vety § 151 ods. 3 zákona č. 141/1961 Zb. o výške odmeny a náhrade hotových výdavkov rozhodne na návrh obhajcu alebo zástupcu z radov advokátov (§ 44a) orgán činný v trestnom konaní, ktorého rozhodnutím sa trestné stíhanie právoplatne skončilo.

15. Ústavný súd uvádza, že na uplatnenie nároku na priznanie trov povinnej obhajoby zákonná úprava určuje obhajcom povinnosť podania návrhu na ich priznanie. Ide teda o návrhové konanie, vo vzťahu ku ktorému sa analogicky uplatňuje princíp *nemo iudex sine actore*. Zo strany obhajcu je teda potrebná určitá aktivita, ktorá nemusí spočívať len v samotnom vyčíslení trov povinnej obhajoby (napr. zisťovanie stavu trestného konania a pod). Ústavný súd sa nestotožňuje s názorom sťažovateľa, že orgán činný v trestnom konaní (súd) je povinný obhajcovi oznámiť právoplatne skončenie trestného konania. Takáto povinnosť totiž nevyplýva zo žiadneho ustanovenia zákona č. 141/1961 Zb. [rovnako to platí aj v prípade zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) a ani ju nemožno implicitne vyvodiť z prvej vety § 151 ods. 3 zákona č. 141/1961 Zb. (§ 553 ods. 5 Trestného poriadku) tak, ako to tvrdí sťažovateľ. V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na princíp legality upravený v čl. 2 ods. 2 ústavy.

16. Ústavný sa stotožňuje s konštatovaním sťažovateľa, že návrh na priznanie trov povinnej obhajoby ustanovený obhajca môže podať až po právoplatnom skončení trestného stíhania orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu, rozhodnutím ktorého bolo trestné stíhanie právoplatne skončené. Z logiky veci však ide o situácie, keď obhajca zastupoval obvineného klienta počas celého trestného konania. Ustanovenie § 151 ods. 3 zákona č. 141/1961 Zb. však nevyklučuje podanie návrhu na priznanie trov obhajoby po tom, čo bolo zrušené ustanovenie obhajcu obvinenému (prípade sťažovateľa po 19. máji 2006, keď mu bola oznámená predmetná skutočnosť).

17. Podľa príloh pripojených k ústavnej sťažnosti v tejto veci sťažovateľ bol pasívny až do roku 2020 (viac ako 14 rokov), keď začal zisťovať stav trestného konania proti obvinenému. Ústavnému súdu nie je zrejmé, prečo po doručení prvého oznámenia okresného riaditeľstva Policajného zboru sa ho sťažovateľ opätovne nedopytoval, aby výslovne uviedlo, či sa trestné stíhanie proti obvinenému právoplatne skončilo rozhodnutím okresného riaditeľstva Policajného zboru alebo ktorej konkrétnej prokuratúry, ak mu táto skutočnosť nebola zrejmá.

18. Následne po 2 rokoch sťažovateľ podal návrh na priznanie trov obhajoby orgánu verejnej moci nepríslušnému na konanie a rozhodnutie o danom nároku sťažovateľa, čo vyplýva z druhého oznámenia okresného riaditeľstva Policajného zboru. Okresné riaditeľstvo Policajného zboru vybavilo dané podanie sťažovateľa druhým oznámením, z ktorého jednoznačne vyplýva, že prokuratúra zastavila trestné stíhanie proti obvinenému. Sťažovateľ opätovne mohol žiadať okresné riaditeľstvo Policajného zboru o oznámenie, ktorá konkrétna prokuratúra a v ktorom konkrétnom konaní rozhodla o zastavení trestného stíhania proti obvinenému. Namiesto toho sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť, v petite ktorej označil tri orgány verejnej moci. Z logiky veci však vyplýva, že iba jeden z označených orgánov verejnej moci je oprávnený i povinný rozhodnúť o nároku sťažovateľa na trovy povinnej obhajoby (v tomto prípade buď krajská prokuratúra alebo špeciálna prokuratúra).

19. Samotné pasívne správanie sťažovateľa v trvaní viac ako 14 rokov a následne nedostatočné zistenie jednoduchej skutočnosti, ktorý konkrétny orgán činný v trestnom konaní je oprávnený i povinný rozhodnúť o trovách povinnej obhajoby sťažovateľa, teda zapríčinili, že o jeho nároku nebolo dosiaľ rozhodnuté. Ide teda o skutočnosti, ktoré možno jednoznačne pripísať na ťarchu

sťažovateľa. Sťažovateľ podal návrh na priznanie trov povinnej obhajoby nepríslušnému orgánu verejnej moci, a preto okresné riaditeľstvo Policajného zboru nemohlo porušiť v bode 1 uvedené práva sťažovateľa. Rovnako to platí v prípade krajskej prokuratúry a špeciálnej prokuratúry, ktorým podľa príloh pripojených k ústavnej sťažnosti sťažovateľ ani neadresoval návrh na priznanie trov obhajoby.

20. Ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi postupom v bode 1 uvedených orgánov verejnej moci v napadnutých konaniach a porušením práv sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavnú sťažnosť sťažovateľa pri predbežnom prerokovaní ústavný súd preto odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

21. Keďže ústavná sťažnosť sťažovateľa bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších jeho návrhoch v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. septembra 2023

Robert Šorl
predseda senátu